

Kraj plný vodopádů

text Slávka Chrpová foto autorka, Alexej Taukachou a uvedené zdroje

O vodopádech na řece Krka jste určitě všichni někdy slyšeli, a pokud jste je i navštívili, je to nejspíš jediný cíl ze stejnojmenného národního parku. Skradinski buk, jak se správně jmenuje ten nejznámější vodopád na tyrkysové řece, je ale pouze zlomek toho, co okolí na sever od městečka Skradin nabízí. Kromě fantastických panoramatických vyhlídek na kaňon Visovackého jezera a parádních koupaček v průzračně čisté a sladké vodě jsou tu k vidění a navštívení další méně profláklé vodopády jako Roški slap nebo Manojlovac, autentická místa jako pravoslavný klášter Manastir Krka, římský vojenský tábor Burnum, hradní zříceniny Nečven a Ključica či ostrov Visovac. Ke všem se dá dostat na kole po malých silničkách nebo makadamových cestách.

Region kolem řeky Krka jsem chtěla navštívit už delší dobu. Asi před čtyřmi lety jsem viděla na veletrhu For Bikes stánek tohoto regionu, kde vystavovatelé měli poměrně dobře zpracovanou mapu tras s názvem Krka bike. Na můj dotaz, jestli jsou trasy vyznačeny i v terénu, zazněla kladná odpověď. Moc jsem si přála, abych vám tento méně známý kraj mohla představit. Podařilo se mi to především díky vstřícnosti Chorvatské centrály cestovního ruchu.

To, že byla oblast kolem dolního toku řeky Krky vyhlášena národním parkem už v roce 1985, svědčí o její jedinečnosti. Nechci vás unavovat, kolik druhů vzácných rostlin a živočichů se tu nachází, ale třeba jen v řece plave deset endemických druhů ryb – a že se to jimi ve vodě jen hemží.

Rurální Rupe jako výchozí místo

Většina návštěvníků si volí výchozí místo do národního parku městečko Skradin, které se nachází na ústí řeky Krky do Proklanského jezera. To už vlastně tvoří přirozenou spojnici řeky Krky s mořem. Až do Skradinu lze také doplnout na lodi. Právě po řece jsem

toto město navštívila několikrát. Vždy jsme ale šli jen na prohlídku vodopádů.

My jsme si ale jako výchozí bod zvolili vesničku Rupe, která už od pohledu na mapě vypadala celkem rurálně – že by tam život mohl plynout ještě trochu postaru. A i v realu to tak opravdu bylo. Úzké uličky, kde projede sotva jedno auto. Domky naskládané při silnici, různě při- a přestavované, s mnoha schody a neskutečně bariérové. Mezi nimi hlavně babičky, které po nich běhaly jako srnky. Stejně jako majitelova maminka, která nám říkala duša moja, stále něco kutila, loupala, krájela a pracovala od východu slunka na veliké zahradě. Při jeho západu se pak sesedla se sousedkami na staré dřevěné židli přímo uprostřed náměstíčka, kde všechny tradičně klevetily.

My jsme si také trošku popovídali se starousedlíky. Nebylo pro ně lehké v osmdesátých letech přijmout fakt, že území kolem Krky bude vyhlášeno národním parkem. Byli například zvyklí, že si mohou pro svoji potřebu a zpestření jídelničku nachytat ryby, kvůli ochraně fauny se to ale nyní nesmí. Také příliv turistů v sezoně nevtáží všichni. Ceny pohonných hmot totiž rapidně stoupají stej-

ně jako ceny potravin v obchodech. Proto se snaží si vypěstovat co nejvíce produktů sami a být co nejvíce soběstační. Mnoho usedlíků má i vinohrady a olivové hájky.

Kaňon i náhorní plošina

Vesničku Rupe jsme zvolili jako výchozí místo také proto, že se nacházela uprostřed národního parku. Ze Skradinu je to totiž k dalším místům, kde lze přejet Krku, daleko. Kaňon se dá překonat jen na čtyřech místech – ve Skradinu, lodkou přes ostrov Visovac, u vodopádu Roški slap, na severu mostem u obce Ivoševci a pak až v Kninu. Všechny tyto mosty jsou určující pro plánování tras. Pro plánování je důležitý také ještě jeden fakt, že větší část oblasti tvoří náhorní plošina, která je rozdělena právě kaňonem Krky. A ano, k řece a od ní to je z kopce a pak do kopce, ale všude mimo kaňon to frčí náramně. Skutečnost, že je to hlavně ve východní části národního parku spíše po rovině, nás mile překvapila.

Při promýšlení tras jsme se také snažili, aby na nich byly zajímavé cíle a byly stihnutelné během jednoho dne, a to i s návštěvou a také vychutnáním si atraktivních cílů.

foto Ivo Biočina

Nejnámější vodopád na řece Krka tzv. Skradinski buk je jen zlomek toho, co okolí na sever od městečka Skradin nabízí

Vyhlička na zátočinu řeky Krka nedaleko obce Ivoševci, v blízkosti další vyhlídky na vodopád Manojlovac

Příjezd k Manastiru Krka

Dva původní oblouky, které se zachovaly z budovy velení tábora tzv. praetoria

Burnum bylo postaveno kolem roku 33 př. n. l.

Zřícenín hradu Nečven sloužící jako strážní hrad se vypíná vysoko nad kaňonem

V areálu Manastiru je několik krypt s ostatky významných opatů

Kaple v Manastiru Krka zasvěcená sv. Sávovi

Jídlna mnichů s pravoslavnými ikonami

TRASA K MANASTIRU KRKA A K ŘÍMSKÉMU TÁBORU BURNUM

start a cíl: Rupe
počet km: 58 km
náročnost: střední, z 80 procent po asfaltu

Pokud se tak jako my ubytujete v Rupe, je to na náhorní plošinu ještě sto výškových metrů serpentínami. Jedná se ale o pozvolné stoupání, vykoupené pěknými výhledy na protilehlé kopce Mali a Veliki Debeljak, což v překladu znamená malý a velký tloušťk. Jakmile se dostanete do obce Ičevo, je vyhráno. Pak se celou dobu pohybujete v konstantní výšce 230 m n. m. Z Ičevo do Kistanje jsme to brali po prašných cestách, které se ale postupně mění na asfaltové. I sem se občas nějaké to euro z EU dostane. Tady jsme našli poměrně dobrý obchod, hospodu, ale především pekárnu. V Kistanje už je mnoho návštěví na Manastiru Krka. Ten se nachází na pravém břehu řeky a sjíždí se k němu dvě stě výškových metrů. Řeka Krka tady teče opravdu pomalu a je díky vápencovému podloží úplně průzračná. Před branami kláštera jsou vždy strážci parku a pohlídnají vám kola, jeden z nich vás pak po klášteře provede. U vstupu je pitná voda,

kteřá je i v parném létě neuvěřitelně osvěžující. Samotný klášter nás velmi mile překvapil. Jde o pravoslavný činný klášter, kde se připravují a učí mladí mniši. Ti se pohybují mezi turisty naprosto bez potíží. Klášter byl postaven na římských ruinách a pod ním se nacházejí římské katakomby, kde se ukrý-

KAŇON SE DÁ PŘEKONAT JEN NA ČTYŘECH MÍSTECH – VE SKRADINU, LOŽKOU PŘES OSTROV VISOVAC, U VODOPÁDU ROŠKI SLAP, MOSTEM U OBCE IVOŠEVCI A PAK AŽ V KNINU. TYTO MOSTY JSOU URČUJÍCÍ PRO PLÁNOVÁNÍ TRAS.

vali původní křesťané. Katakomy sice nemají rozlehlost jako například ty v Římě, ale i tak jsou pěkným dokladem zdejšího působení prvních křesťanů. Hlavní sál plný ikon sloužící jako jídelna má tvář stále využívaného, a přitom starobylého prostoru.

Od kláštera se dá dojít přímo k řece a místo má neskutečně uklidňující duchovní atmosféru. Kdybychom neměli ještě dvě třetiny trasy před sebou, určitě bychom se zdrželi déle.

Stoupání zpět do Kistanje se odvíjelo po stejné cestě, co jsme přijeli, dvě tři strmější zatáčky, jinak pohoda. Po nepříliš frekventované silnici D65 jsme po pár kilometrech narazili hned u silnice na vojenský tábor Burnum z přelomu starého a nového letopočtu.

Je to jedna z těch památek, o které jste zřejmě nikdy neslyšeli. Jde v podstatě o malý amfiteátr, který byl vyhrabán ze spárů náletů a křovisek a nově zrestaurován. Nedaleko od něj vpravo od silnice se nachází ještě pěkné dva původní oblouky, které se zachovaly z budovy, kde bylo umístěno velení tábora. Vše ostatní, tedy archeologické vykopávky, se nachází na druhém břehu Krky ve velkoryse pojatém muzeu kousek od Poljane. (O něm více viz blok). Než jsme k němu ale dojeli, zastavili jsme se na vyhlídce na vodopád Manojlovac. K ní jsme

se dostali po pár metrech z vojenského tábora. Výhled je famózní jak na vodopád, tak také na velmi prudkou zatáčku řeky Krky. O tom, že Manojlovac stojí za vidění, svědčí fakt, že tuto nádhru sem přišel obdivovat 17. dubna 1875 také císař František Josef I., na jehož památku zde byla instalována deska.

Jak jsem již zmínila, muzeum Burnum je na protějším břehu Krky, tedy je nutné k ní sjet a opět vyjet nahoru. Po prohlídce muzea jsme pokračovali nejprve po prašných cestách, které se občas mění v asfaltové, za další historickou zajímavostí, a to zříceninou hradu Nečven. Památka pocházející ze začátku 14. století a sloužící jako strážní hrad spojující jih a východ Dalmácie procházela menší rekonstrukcí. Sama zřícenina není nijak rozsáhlá a víc než ji samotnou jsme obdivovali strmě padající stráně pod ní a skalní ostroh, který se vypíná nad řekou. Ostatně byla dobyta už v 15. století Turky, tedy z ní toho moc nezbylo.

Po menších silničkách jsme projeli po příjemné rovině vesničky Mratovo a Bogatić a napojili se pak na větší cestu vedoucí k Roškému slapu. Na této cestě je ale provoz minimální a sjezd k řece by se dal díky krásným výhledům na vodopády a kaňon řeky nazvat cyklistickou nirvánou. Po přejetí mostíku jsme tak byli opojeni zážitkem

z panoramatického sjezdu, že nás výjezd od vodopádu do Rupe ani nijak nezaskočil.

TRASA NA OSTROV VISOVAC A K ROŠKIMU SLAPU

start a cíl: Rupe
počet km: 37 km
náročnost: střední, celé po asfaltu

Druhý výlet jsme zvolili trochu kratší, protože jsme si chtěli především užít koupání na zpáteční cestě u vodopádu Roški slap. Trasa začala příjemným sjezdem z Rupe k pláži u Visovackého jezera. Je to jedno z mála míst, kde je možné se bezplatně u jezera nejen vykoupat, ale opravdu si zaplavat. My jsme tuhle pláž navštívili pak ještě několikrát. Jen o půl kilometru dál je molo, odkud odjíždějí motorové čluny na ostrov Visovac. Přístav je v mapách pojmenován jako Remetić. Lodky řídí vždy jeden kapitán a vzít nás s kolem neměl vůbec žádný problém. Lodky jezdí trasu Remetić - Visovac a zpět, jiná loď vás vezme na druhý břeh z Visovace do Stinice. Na ostrově můžete zůstat, jak dlouho chcete, ale hodinka vám naprosto stačí. Jak nás Manastir Krka nadchl, tak katolický františkánský kostel Panny Marie Visovacké nás až zas tak ne-

oslovil. Místo má spíše svého ducha v tom, že jde o klášter na ostrově. Stojí tu už od roku 1445. A sbírku církevních rouch, knih a inkunábulí jsme až zas tak neocenili. Malého mola ve Stinici je možné využít jako dalšího místa pro vstup do průzračných vod řeky Krky. My jsme však měli ještě pár kilometrů před sebou, tedy jsme zamířili přímo do serpentín. Ač zdola vypadají drsně, jede se po nich pohodlně a ty výhledy na ostrov s jezerem jsou bombastické. I když nás zákruty stoupání příliš nevyčerpaly, žaludek už se začal ozývat. Rádi podporujeme místní konoby. Měli jsme tip na domácnost v obci Bačići. Staršina nás usadil pod stinnou pergolu a s radostí jsme si vychutnali domácí chléb i sýr, stejně jako lokálně vypěstovaná rajčata. Na cedulkách v obci jsou návštěvy na Country House Peace. Pokud si zavoláte předem, je možné připravit i peku (hliněný nebo železný hrnc plný masa, brambor a zeleniny připravený v rozžhavených uhlících), pro kolik osob chcete.

Odtud jsme zamířili již přes Brištane k Roškému slapu. Opět jsme si vychutnali dlouhý sjezd. Při příjezdu k vodopádu vás v sezoně vždy odchytí mladí brigádníci a chtějí po vás zakoupit vstupenku. Pokud jen projíždíte, neplatí se nic. Roški slap je méně navštěvovaný než Skradinski buk, ale v sezoně je zde také lidí dost. Neuděláte

Výjezd ze Stinice, v pozadí ostrůvek Visovac

Rogovo, jedna z nejkrásnějších vyhlídek na soutěsku řeky Krky

Smažená žabí stehýnka jsou místní specialitou

Ke katolickému klášteru na ostrově Visovac vás i s kolem převezve loďka

foto Ivo Biočina

tedy chybu, pokud budete k návštěvě celé oblasti volit červen nebo září. Zaparkovat s koly můžete přímo u břehu jezera a koupat se do libosti. Ale tady je vyhrazen bójkami jen kousek jezera.

Voda protéká svrchu přes náhony do mlýnů, které zde slouží jako restaurace. Hospodyně dříve používaly velké kádě i na praní prádla, dnes se v nich můžete vyprat vy. Stoupnete si přímo do kádě a voda na vás padá sice z nevelké výšky, ale sílu má pořádnou. V parném horku je to neskutečné osvěžení. Zajímavostí je, že voda teče i po schodech a u některých venkovních stolků jsou také kádě, takže můžete současně hodovat i se v kádi osvěžovat.

Uvnitř budov jsou pak etnografické exponáty v podobě mlýnských kamenů, dobových kostýmů a tkalcovských stavů.

Kolem Roškiho slapu vede krátká naučná stezka, kterou je nutné absolvovat bez kol, anebo je vést, pokud se o ně bojíte. Procházka je prima a za největší atrakci pova-

TRASY Z MAP KRKA BIKE JSOU DOBRĚ VYZNAČENY I V TERÉNU.

žujeme výstup k jeskyni Ozidana pečina. Po 517 schodech se ocitnete vysoko nad vodopády, takže je máte jak na dlani. Jeskyně je významným prehistorickým nalezištěm, kde byly objeveny četné stopy lidské přítomnosti (úlomky keramického nádobí, kamenné artefakty, lidské kostry). Jeskyně začíná otvorem nad slavnými kaskádami, pokračuje

šedesát metrů dlouhou klikatou chodbou ve tvaru tunelu, která vede do středu kopce a končí v širokém uzavřeném prostoru. Kolo lze také zamknout u začátku schodů.

Při výjezdu od Roškiho slapu se ve stoupání můžete zastavit třeba na žabí stehýnka v restauraci Roški slap. I když je tu nabízejí jen ve smažené úpravě, pro nás to byla celkem delikatesa a exotika. My jsme se tu stavili již dříve, teď jsme spěchali ještě na vyhlídku Rogovo, kterou nám majitelé penzionu doporučili jako jednu z nejlepších v okolí. Jde o slepou cestu, vedoucí jen k vyhlídce a zpět, ale odvíjí se víceméně po rovině, jste nahoře na planině. Tam a zpátky je to celkem devět kilometrů. Nejprve jde o asfaltovou cestu, ze které se stává polní, až se z ní stane stezka, ale stále sjízdná až k vyhlídce. Ta je ojedinelá tím, že je to jediné místo, kde můžete vidět do soutěsky řeky Krky táhnoucí se od vodopádu Manojlovac až po Visovačko jezero pěkně shora.

Na Cykloturistika.cz v sekci Ke stažení/trasy si můžete stáhnout gpx těchto tras, které jsme projeli my.

Šibenik

- Trasa k Manastiru Krka a Burnumu
- Trasa k ostrůvku Visovac, vodopádu Roški slap, jeskyni Ozidana pečina a vyhlídce Rogovo
- Trasa k vodopádům Krka a vyhlídce na zřícenině Ključica
- Trasa k Bribirské glavici

TRASA K ZŘÍCENINĚ HRADU KLJUČICA A SKRADINSKI BUK

start a cíl: Rupe

počet km: 57 km

náročnost: větší, trailová až nesjízdná cesta v úseku kolem zříceniny hradu Ključica

Na tuhle trasu se můžete vydat stejně jako my, tzn. přes Roški slap, anebo opět přes ostrov Visovac loďkou. Naším cílem byla zřícenina hradu Ključica a také areál nejznámějších vodopádů na řece Krka, Skradinski Buk.

O trase z Rupe do Brištane jsme se už zmínili, tentokrát jsme to ale absolvovali v obráceném sledu. Ten úžasný sjezd od Roškiho slapu jsme teď museli vyjet. Pak už je to ale z Brištane pohodička. Vyhledávali jsme spíš menší makadamové nebo polní cesty. Zříceninu hradu Ključica nám doporučil známý, neb toto hradní torzo navštívili

v rámci Kololodi. Tedy jsme se nechali zlákat. Při pohledu na mapu jsme si ale nebyli jisti, jak se přímo ke zřícenině dostat. Vedly k ní opravdu jen čárkované cestičky, a to je v Chorvatsku na pováženou. Naše podezření bylo oprávněné. Povrch cesty byl v pořádku až do vesnice Drinovci a následně do velkého rozcestí tří polních cest za vsí. Tam se začal zhoršovat, až z cesty byla trnitá zarostlá kamenitá horská stezička pro kozy. Přímo ke zřícenině jsme se vůbec nedostali. Vám bychom doporučili dojet si jen ke v mapě značené vyhlídce na zříceninu a zpět se vrátit stejnou cestou do obce Drinovci. Odtamtud pokračovat do Ključice a přejet kaňon říčky Čikola po hlavní silnici. My jsme v tomto dobrodružství pokračovali a dost jsme litovali. Kromě toho, že jsme měli pěkně popíchané nohy od trnitých náletů, báli jsme se i o naše pláště a duše. Zdotat makadamovou cestu od vyschlého potoka Čikola nám trvalo dvě hodiny! Sklon byl příkrý a povrch hrubý. I z kopce

PRAKTICKÉ INFORMACE

vzdálenost lokality z Česka a doprava autem – 950 km, asi 9,5 hodiny

letadlem – do Splitu létají v sezoně přímé lety společnosti Czech Airlines a Smartwings, Croatia Airlines bude operovat přímý let z Prahy do Splitu každou sobotu od 11. 6. do 24. 9.2022, www.croatiaairlines.com, ceny se pohybují od 4000 Kč.

sezona od května do října, při pobytu v červenci a srpnu je však nutno na kolo vyrážet zpravidla velmi brzy ráno a vracet se kolem poledne, pak bývá moc teplo

doporučené mapy Skládací mapka Krka Bike 1 : 50 000, zde je zakresleno a navrženo 14 tras. Ty jsou rozděleny na MTB, silniční, anebo trekkingové, tedy od těžkých po lehké. Trasy jsou jak očíslovány, tak také označeny písmeny M (MTB), T (trek), R (road), a stejná čísla a písmena má i značení v terénu. To je celkem dobré, ale je lepší ho kombinovat s mapou nebo mít puštěné mapy.cz. Na mapě Krka Bike jsou uvedeny i GPS souřadnice cíle i startu, obtížnost ve škále 1 až 4, převýšení a délka trasy. Většina tras tvoří okruhy. My jsme se okruhů drželi jen částečně a kombinovali jsme jich více dohromady. Mapy mají k dispozici zdarma v infocentrech. Jediné, co bych jim vytkla, je, že grafik vedl linii trasy přímo v cestách, takže pak dobře není vidět velikost a povrch cesty.

ubytování Apartmán Nika a Krka Fairytale village v Rupe, Florian Žižić, u tohoto pohostinného majitele jsme byli ubytováni k velké spokojenosti my. Nabízí jeden pěkně vybavený apartmán v srdci Rupe a tři pohádkové chaloupky na zahradě pod vesnicí s veškerým zázemím a kuchyní s venkovním posezením, velmi vhodné pro rodiny s dětmi. www.chorvatske.cz/ubytovani/apartman-nika-krka-skradin.html

Rupe 113bb, 22222, Skradin, Chorvatsko +385 95 940 4056

Seosko domaćinstvo Peace, Pletikose 14, Brištane, Drinovci, www.facebook.com/agroturizam.peace Kempa Europa nedaleko obce Laskovica, www.camping.hr/hr/kampovi/europa Kemp Marina nad Skradinem, www.camp-marina.hr

turistické informace Infocentrum Laškovic naprosto stranou šilene přelidněného infocentra ve Skradinském Buku či Skradinu. Disponují mapami Krka Bike, ale je zde i půjčovna elektrokol a venku také nabíjecí stanice. Jsou tu znalí i bikových cest. recepција.laskovica@npk.hr Infocentrum Skradin, Trg Male Gospe 3, 22222, Skradin, Chorvatsko <https://www.skradin.hr/hr/naslovica/>

webové stránky www.dalmatiasibenik.hr – stránky Turistického sdružení regionu Šibenik www.chorvatsko.hr, www.np-krka.hr, www.np-krka.hr/stranice/bike-routes/289/en.html bike.too.hr/rute/cestovni-biciklizam/ – zde najdete popis jednotlivých tras vyznačených v mapách Krka Bike včetně kilometráže a možnosti stažení gpx souborů.

Navštívit Skradinski buk doporučujeme spíše k večeru před zavírací dobou

Až ke zřícenině hradu Ključica se s kolem nedá dostat

Na trase od zříceniny hradu Ključica

V areálu Skradinski buk je etnografické muzeum

jsme museli kolo vést a později zase tlačit. Po zdolání tohoto náročného výstupu už to byla po hlavní do Skradinu z kopce pohoda, jen už nás tu zastihl trochu provoz.

Do Skradinského Buku vám doporučujeme jet buď brzo ráno, anebo spíše až hodinu až dvě před zavírací dobou. Přes den je to opravdu jarmark s četnými stánky sice s domácími produkty a suvenýry, ovšem vše za turistické předražené ceny. Rozhodně není možné se na kole dostat k vodopádům shora. Z této strany je potřeba nechat kolo na parkovišti a přemístit se autobusem nebo pěšky. Doporučujeme příjezd zdola po krásné lesní cestě podél jezera přímo až ke vstupní bráně. Já osobně jsem ještě jako dítě zažila možnost koupat se přímo pod vodopády shora. Z této strany je potřeba nechat kolo na parkovišti a přemístit se autobusem nebo pěšky. Doporučujeme příjezd zdola po krásné lesní cestě podél jezera přímo až ke vstupní bráně. Já osobně jsem ještě jako dítě zažila možnost koupat se přímo pod vodopády shora.

Prohlédnout si můžete také plážičky a jednu hlavní promenádu ve Skradinu. Ale tu bychom vám doporučili navštívit a vyčkat spíše bez kol. Skradin má oprav-

OBLAŠT KOLEM DOLNÍHO TOKU ŘEKY KRKY BYLA VYHLÁŠENA NÁRODNÍM PARKEM UŽ V ROCE 1985, COŽ SVĚDČÍ O JEJÍ JEDINEČNOSTI.

du dlouhou historii a na tomto místě stálo už ilyrské sídliště, hlavní středisko ilyrského kmene Liburnů, proslulých mořeplavců a stavitelů lodí. V antické době to bylo významné sídlo – municipium Scardona. Pak se tu vystřídali Benátčané s Turky, a obě kultury tu zanechaly pár památek.

Ze Skradinu to bylo do Rupe trochu víc do kopce, respektive se cesta vlní, ale jde o nefrekventovanou silničku, takže poslední kilometry se nám také líbily.

TRASA K BRIBIRSKÉ GLAVICI

start a cíl: Rupe
počet km: 34 km
náročnost: lehká, vše po asfaltu

Čtvrtý výlet jsme připravili úplně na opačnou stranu od Rupe, než teče řeka. Na tento cíl jsme také dostali tip od našeho známého. Tentokrát byla cesta naprosto bezproblémová. Malinko nás při celém pobytu jen mátlý názvy obcí. Jiná jména byla zanesena v mapy.cz a jiná se pak objevovala v reálu. Zajímavé je, od čeho mnohé vsi dostaly název. Byli jsme o tom poučeni místními. Název vesnice je často odvozen od největší rodiny, která zde žila. Ta většinou také

Bribirská glavica a nejzachovělejší kostel, který v sobě uchovává sarkofágy z římského období

Na vrcholu Bribirské glavice se rozkládá rozsáhlé archeologické naleziště. Mezi odborníky se mu říká Chorvatská Trója.

vlastnila velký statek a byla značně početná. Tak se tu rozvětvili Sladići, Trninići, Lapčiči, Vulovići. Snad nikoho neurazíme, když napíšu, že nás zaujal také název obce Mrdići, který jsme viděli v chorvatské mapě. Náš záměr vyfotit si návesť u silnice se nezdařil, neboť tam žádná nebyla. V chorvatštině to samozřejmě nemá s naším vulgárním významem nic společného.

Když jsme tedy projeli i obcí s tímto názvem nedaleko Bratiškovci, nic nám nebránilo zaměřit si to po vlídných silničkách na Bribirskou glavici. Jedná se o kopec ve výšce 298 m n. m., který poměrně výrazně vystupuje nad okolní krajinu. Na jeho vrchu se rozkládá rozsáhlé archeologické naleziště. Mezi odborníky se mu říká Chorvatská Trója. Vyjet posledních pár metrů na vrch dalo celkem zabrat, ale výhled odtud byl

kruhový a ničím nerušený nad okolní krajinu. Tady žili lidé od pravěku, největší stopy tu ale zanechali Liburnové (jeden z ilyrských kmenů) a Římané, po kterých tu zůstaly z pozdní antiky impozantní římské hradby z obrovských kvádrů, zbytky římských domů a veřejných cisteren, římského mauzolea a sarkofágy. Nejzachovělejší tu je z raně křesťanského období kostel. Na to, jak důležitá je to památka, se ale příliš na chorvatských letácích neobjevuje. Nutno však říci, že kromě výhledu tu pro nearcheologa není až zas tak moc k vidění.

Z Bribirské glavice to kousek frčelo dolů, ale do Rupe to bylo ještě přes jedno údolíčko a výjezd na úbočí Velikiho Plančiniku.

O tom, že se nám tato oblast velmi líbila, svědčí i fakt, že jsme se odsud nako-

nec vůbec neodebrali k moři a pobyt jsme si tu ještě o pár dní prodloužili. O jednom podobném regionu mimo hledáčky turistických kanceláří jsme již psali v roce 2017 v č. 5. Jednalo se o oblast Dalmatského Záhoří kolem města Sinj a jezera Peručko a povodí řeky Cetiny. Tyto dvě oblasti nejsou daleko od sebe (asi 50 km) a daly by se spojit snadno do jedné dovolené. Obě oblasti mají společné to, že jimi protékají tyrkysové řeky – Cetina a Krka. Proto je krajina krásně svěží a zelenější. Vždycky víte, že během cyklistického výletu se můžete smociť v průzračné vodě jezera či řeky. Z výhledů na řeku jsme byli opravdu uneseni, a pokud se vyhneme přetíženému Skradinskému buku, tak se nemusíte obávat ani turistických davů.

ZAÍMAVOSTI NA TRASE

Muzeum Burnum v Poljane

O římském vojenském táboru, který byl vyčištěn od hustých křovin a zrekonstruován, jsme se zmínili v textu. Byl postaven kolem roku 33 př. n. l. na místě, kde byl hlídán přechod přes řeku Krku. Stavbu zahájil římský místodržitel pro Dalmácii Publius Cornelius Dolabella a pokračoval v ní císař Claudius.

Burnum bylo sídlem dvou římských legií – XI. legie Claudia Pia Fidelis a IV. legie Flavia Felix. Byly v něm umístěny i pomocné jednotky, tzv. kohorty. Archeologické vykopávky z této lokality najdete ve speciálním muzeu v Poljaně (zbraně, nářadí, sklo, keramika, mince, předměty každodenní potřeby, ale i herní kostky, kterými se vojáci bavili) nebo kamenné náhrobky římských vojáků. Jsou tu také ustrojeny figuríny do autentické zbroje v plné velikosti. Muzeum je zčásti interaktivní a je přístupné během celého roku. Od roku 2010 se tu z iniciativy obyvatel

nedalekého Šibeniku konají slavnosti v římském stylu, tzv. „Burnumské ldy“. Ty největší se uskutečnily při otevření muzea, neb ho navštívilo sto účastníků Světového kongresu římské vojenské archeologie ROMEC 2010. Při otevření sbírky předvedli místní mladí muži gladiátorské zápasy.

Manastir Krka

Je zasvěcen archandělu Michaelovi. Klášter Krka byl po celou dobu své existence nejvýznamnějším duchovním a kulturním centrem pravoslavi v Dalmácii. Nejstarší dochovaná zmínka o římskokatolickém klášteře pochází z roku 1345, kdy je uveden jako dar princezny Jeleny Nemanjić Šubić manželky Mladena III. Šubiće Bribirského, chorvatského vévody ze Skradinu a Bribiru. Nejprve vznikl v roce 1422 na místě gotické stavby římskokatolický kostel a roku 1577 máme zmínku už o pravoslavném klášteře postaveném vedle. Klášterní

knihovna čítá 4000 knih. Na počátku 17. století byla v klášteře založena nejstarší srbská škola pro výchovu kněží. Pod kostelem se nacházejí katakomby z římské doby.

Roški slap

Nachází se 36 km po proudu od prameny řeky Krky. Pojmenován je po tvrzi Rog, která se vypínala na pravém břehu Krky, jihovýchodně od vesnice Rupe. Řeka tu překonává peřeje na úseku dlouhém 650 metrů, které končí Roškim slapem řitícím se z 15metrové výšky do Visovackého jezera. Těmto peřejím se také někdy říká Srebrene ogrice, což v překladu znamená Stříbrné náušnice. Nedaleko vodopádu se nacházejí bývalé mlýny, které slouží jako etnografická muzea, a také restaurace. V létě je tu možnost se osvěžit v řece nebo v potůčkách, které protékají přímo budovami mlýnů.